

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. швд. 143322.
Адреса для телеграм:
— „Діло“, Львів. —
Год. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 5-00 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехо-
словаччині 30 к. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Земельний Банк Гіпотечний С. А. у Львові вул. Підвалля ч. 7.

переносить свої бюро з днем 16. травня ц. р. до власної камениці

при вул. Словацького ч. 14. Числа телефон: 75—32, 3—82 і 52—92 (Дирекція).

Докажіть ділом, що клич „свій до свого“ не є для вас пустим звуком і обезпечуйте своє майно в Товаристві

Вз. Обез. „Дністер“
у Львові вул. Руська ч. 20.

Паніберизм.

Берлін, 12. V. 1929.

Дня 9. ц. м. отворено святочно еспано-іберійську виставку. Окрім сотень тисяч туземного еспанського населення зібралися в перших днях травня до Барселони і Севільї понад 25.000 чужинців. Уже від місяця ведено по більших центрах пілого світу живу пропаганду: в Токіо і в Нью-Йорку, в Римі і в Парижі нас на кожному кроці задрочували величезні мистецькі афіші і проспекти: Відвідайте Іберо-американську виставку! А всеж таки не б. для нікого тайною, що тільки половина об'єктів, палат, павільйонів та експонатів є більш-менш зріла для публічного оглядання, усяж решта насіп викінчується. Одне незначеність виставки можна сміливо оправдати, бо й матеріал не був легким до опанування. Духова й матеріальна культура 110 мільонів людей і 22 еспано-американських держав мала оце бути в Барселоні показана у повноті її історичного і сучасного розвитку, такби сказати: культурна субстанція цілої іберійської раси. А це перевести не так легко.

Знання еспано-іберійського культурного дуга у нас не є надзвичайне. Вільність наших західних земель, що довгі десятиліття літ приналежали до Австрії, є тимсамим витягнена в культурний круг германської і до певної міри англосаксонської світа. Щож торкається Наддніпрянщини, то далі Франції і Італії наші культурні зв'язки зійти не виходили. Тимчасом поза кругами германороманських цивілізаційних змагань, які зрештою закінчилися катастрофічною війною, росла й розвивалася величезним темпом модерна іберійська культура, особливо ж в т. зв. Латиноамериці. Вийшовши з материка Іспанії і Португалії, вона опанувала цілу південну і середню Америку і коли нині між та величезних держав кидатися глибокі тіні на Латиноамерику, то тим не менш одна стара велика європейська культура наїшла собі ґрунт для нового розвитку скрізь у всьому світі, починаючи від Кап Горну в кінчаючи вже на північній мексиканській границі.

Іберійська раса" є, розуміється, в антропологічному змислі цього слова повним консенсом. Але саме цей вислів має тим більше оправдання, коли під ним розуміють освідомлення певної культурної, цивілізаційної і передовсім національної спільноти. Коли раніше це поняття не було популярне, коли Іберіам не був перед війною загальною анімацією, то причини для цього треба шукати в епоху політичної. Напротім цілого 19. віку в латинській Америці оформлялося 20 різних самостійних держав. Усі вони були колись колоніями Іспанії і Португалії і всі вони почували в міру свого розвитку шораз більшу охоту політично усамостійнитися і передовсім унезалежнитися від еспанського і португальського материка. В огні політичної боротьби за еманіпацію поствало почуття спільноти мови і крові. Найперше іберо-американські держави мусіли до кінця довести боротьбу за своє державне оформлення, щоб говорити парадоксом — мусіли найперше від себе відірватися, аби потім злучитися в інших формах аніма. Щойно в змислені, коли колишні еспано-португальські колонії перестали боятися усяких паліх на свої політичні і державні права, тим більше силою чинилося старе почуття кровної і культурної спільноти. Негативний уже чинимий внутріш-

німи політичними моментами Іберіам тим сильніше ділає як велика сполучуюча сила.

Колиб хотіли пошукати хочби віддалених аналогій, то сучасний іберійський рух пригадує до певної міри славянофіліство. Воно моглоб мати як певний культурний універсалістичний елемент своє значіння, колиб не те, що саму цю ідею як таку скомпромітувала політика царизму. Передпослакою для витворення активної культурної славянської спільноти було державне усамостійнення славянських народів. Тимчасом славянофіліство скоро змінилося в панславизм, і то панславизм московської марки. Його найвищим оформленням була славянознавча теза Пушкіна, що всі славянські ріки мали злитися в руським морі, не тільки культурно, але й політично. І саме в тій точці бачимо діаметральну різницю поміж славянізмом та Іберіамом. Іберіам зумів упоратися з унітарними політичними перешкодами. Всі іберійські народи осягнули свою політичну самостійність. З тим більшою радістю вони признаються до свого походження, тим більше запалу вони нині присвячують змаганню старої іберійської культури.

Найцікавіше у всьому тому є факт, що Іберіам як певний культурний принцип, як почуття кровної і лінгвістичної спільноти, нині набирає в себе шораз більше політичних унітарних рис і в тих перспективах можнаб говорити про повстання і зріст політичного Іберіаму. Цей іберійський політичний унітаризм, який тут і там виявляється в дуже оригінальних формах, не приходить згоря, не є накиданий силою, але виростає з низів, цілком зрештою спонтанно і добровільно. Розгадка цієї проблеми лежить перш за все в наслідках великої війни. З одного боку старий материк, тобто Іспанія і Португалія, не находячи збуту для своїх культурних і економічних енергій в поволоній, виснаженій Європі, мимоволі повертається обличчям до Латиноамерици. Це тим більше, що старий край не находить теж щастя в непевних африканських колоніях. З другого боку супротивля Злучених Держав зросла після війни так далеко, що паніберизм, отже тенденція латино-американських держав до політичної і економічної самооборони, мусіла прийти сама по собі. Так старий край і нові іберійські держави стрінулися на половині дороги. Заговорили крок. Паніберизм зробився нині не тільки культурною, але й уже до певної міри навіть новою політичною дійсністю.

Сучасна еспано-американська виставка є найповнішим висловом тих об'єднуючих паніберійських культурних і політичних тенденцій. Вона не є тріумфальним девізом, але позначає і докині закінчує цілу низку дуже значимих акцій, із яких приходить на цьому місці назвати боля важніші.

Центральною точкою, в якій організаційно оформлюються ті тенденції, є „Уніон Іберо-Американ“, є це дуже впливова й сильно поширена організація, яка охоплює всі 22 еспано-іберійські держави. Вона поставила ще далеко до либуку великої війни і вже в 1892 році 12. жовтня скликує перший іберійський конгрес в Мадриді з нагоди 400-ліття відкриття Америки. На цьому конгресі зроблено підрахунок всього того, що іберійська раса ділає видала у відкритті і розвитку нового світа. День 12. жовтня, отже день відкриття Америки Колумбом, відноситься Чіле в 1911 р. до висоти національного свята, а в дальших десятих роках цей день робиться святом іберійської раси (Fiesta de la raza), яка не має в цілм сучаснім світі ніякої аналогії. 110 мільонів людей в 22 державах святкують цей день як найцінніший в році. В 1908 р. Злучені Держави окупували решту еспанських колоніальних посідовств, отжеж Кубу, Пуерто-Ріко і Філіппіни. Другий іберійський конгрес в 1909 р. був уже першим політично паніберійським конференцією, на я-

Через непевність завтрашнього дня обезпечить вже нині Вашу родину в Товаристві

„КАРПАТІЯ“

Львів, Руська 18. I. п.

кий оголошено світові, що ніяких глибоких політичних непорозумінь внутрі іберійської раси нема, що іберійська раса почуває себе великою єдністю і що спільнота мови і крові є тою базою, на якій іберійські держави завжди найдуть можливість політичного порозуміння. З. паніберійський конгрес відбувся в 1928 р. в Коїмбрі в Португалії. Ще в 1920 р. заключено поміж іберійськими державами почтову конвенцію, якою встановлено одне порто для почтових посілок серед усіх іберійських держав, подібно, як це є в британським державним союзі. Дрібний рис, але він добре характеризує атмосферу. Federación Universitaria Hispano-Americana побудала на зрізаннях й одпорантові академічних диспозицій у цілм іберійським світі. Всі великі латино-американські часописи тримають знавця еспанської мови, аби дати про її чистоту на американським ґрунті. Шораз сильніше дунає клич на переведення козективної націоналізації індустри в цілій Латиноамериці. Мексик приймає законом, який надає без трупації право громадянства всім бажаючим, оскільки вони походять з котроїсь із 21 держав іберійського світа. Особливож моцно сучасні еспано-американська інтелігенція з великим запалом пропонує ідею „паніберізму“. Все це покищо д. рібні факти, але вони дуже повчачі і можливо, що вони знаменують майбутній політичний розвиток дуже далекосяжного значіння.

Зенон Пеленський.

Розбірка православної церкви в Київці.

„Воскресне Читаніє“ (орган правос. митрополії) подає, що в дні 21. березня ц. р. у Київці, білгородського повіту, явилася саперна компанія 34 пішого полку і приступила до розбірки православної церкви. Ця церква була побудована перед війною в ушкодженні гарматними стрільбами. Після війни церква зачинена на приказ польської адміністраційної влади. Заходи зачинення і духовних чинників в напрямі переведення ремонту і відчинення церкви не дали ніяких наслідків. Розпорядок про розбірку церкви в Київці видали люблінське воєводство, не повідомивши про те церковної влади.

Після розбірки населення пробувало стати опір, однак військо й поліція відступили православному, деякого з них потягнувши до відповідальності за опір алаї.

Всі заходи у влади в напрямі припинення розбірки не дали наслідків. Розбірку церкви доведено недовго до кінця, продавши частину матеріалу приватним особам. Величезна кількість київської церкви сильно ушкодженна.

„Воскр. Читаніє“ зазначає ще, що деякі особи, що переводили розбірку, а між ними — на жаль — і офіцери поширювали серед православного населення погослови, нібито церковна влада прогнала київську церкву на територію ідею-то розбірку повсюдно в основі згоди митрополита“.

Злучені Держави і справа війни.

Конгрес Злучених Держав почав розглядати проект закону, який дає президенту на випадок війни право прокламатив до війська мушкет. з від 15 до 45 днів.

Мовчазні роковини.

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 14. травня 1929.

Рівно три роки тому сповинали Варшаву обклади тріскаючих набоїв, оклики наступаючих і локіи вмираючих. Три роки тому яшов у Варшаві рішучий для цілої Польщі кривавий бій на нову систему влади й за саму владу. Революція поблдила, законні правителі були скинені, на їхнє місце прийшли творці перевороту й їхні вбранці. Вони правлять і нині, оперті все ще на силу, яка їх висунула, на армію, яка три роки тому після трьохднівних змагань так рішуче вкористь бойовицтва за нову еру в житті держави. Зважалося б, що дні, в яких стався цей історичний „травневий переворот“, повинні бути прочиті, що святковані подібним „травневим табором“. — коли й не так голосно, як нпр. щорічно святкована в Рад. Союзі жовтнева революція чи в Італії роковини походу Муссоліні на Рим, чи роковини диктатури Прімо де Рівєри, — то в усякому разі — бодай якоюсь академією, ревією, Богослуженням... Тимчасом поблінки гейби забули про основи їхнього збройного пориву, який доводив їм чейже розпочати нову сторінку в історії їх батьківщини! Ані чичирі! Бдиною повинністю пригадкою, що вєстакі три роки тому щось таке сталося, чого не слід і нині забувати, сєгєто щось таке, що реальний слід по собі залишило, — це передові газетні статті. Але які й вони бліді! Чемає в них захоплення нинішніми роковинами, як видно з них душі ні серця, а видно хіба лише виконання куртуазійного обов'язку. Наче невірюща людина, що минаючи церкву — для пристойності, про людське око, анімає капеліха...

Що й не кажіть: брак усякого зовнішнього відгуку трьохлітніх роковин травневого перевороту в Польщі я назвичайно сухий та холодний, а щонайбільше — фразеологічно натягнений, гон „святоточних чисел“ санаційної преси, є надзвичайно характеристичним симптомом: і для пануючих сьогодні в цілому польському громадянстві з т. зв. травневим табором включно настрів і для практичного значіння самого травневого перевороту, чи — вірніше кажучи — для практичного значіння цих трьох літ, які ділять Польщу від тих днів, коли Варшаву сповинали обклади тріскаючих набоїв.

Ось гадать:

Під датою 24. квітня 1929 року рада політична еманція травневого перевороту — еліта „травневого табору“ — парламентарний клуб „Безпартійного Вільюку“ — і ухвалила таке: „...мусимо виступити з цілою енергією, до якої ми здібні. Протягом цих двох місяців (травень і червень) партійництво мусить розвинути. Мусимо поставити проблему конституції. Конституція мусить бути рішена... Партії оборонилися від розлажів і розбиті із нам не вдалося... Мусимо піти в нашій тактиці з більше нагальним і рішучим наступом проти партій і з аясненням громадянству потреби зміни конституції...“ (З

„тайних вказівок В. Б., довірочний друк ч. 1431/29/1“, за „Газ. Варш.“ з 9. ч. м.) Якже це так, що справді аж три роки минули від проголошення необхідною революцією гасла боротьби проти партій і зміни конституції, — коли нині ще горіть такі речі?!

А 9-го травня 1929-го року марш. Пілсудський, — уже не з тихого заточення у Суліжовку, а з бєльведєрської палати, — складає заяву, що треба було запечатати всі акти уступаючого високого військового достойника, щоби дати науку для

„введення в державі більше чесних і єдиних методів життя“,

бо — мовляв —

„державі... подобає мало що не на публичний дім і то банкрутуючий, з якого кожен вимосить, що хоче, та скриває, стверджуючи, що там мешкає якийсь великий стид“.

Гаразд, ми чули подібні признання три роки тому, чули що „забатою неправедности діється“ — і агоджувалися, що справді задля чистли автївної стаїні треба було революції. Алеж, пробіг, нині минає уже три роки від того часу!...

101% санаційний „Курєр Поранни“, у святоточній статті „В третї роковини державного перелому“ (з 14. ч. м.), у трьох четвєртинах займається каздром, а тільки наприкінці піаводить підсумки конкретних вислїдів трьохлітнього перелому:

„Вислїд проби сил привернує державі спокїй, трїєкість системи влади, перевагу мотиєв державного інтересу над єроу партійних єгоїзмів, та умови, відповїдні для творчої і організаційної праці“.

Але навіть, коли би ми не хотїли сумніватися у те, що автор вірить у всі ці „правила“, мусимо сумніватися у дальші його вислїди, що геть перекреслюють попередні. Отже:

„(вислїд проби сил) не усунув ще всіз труднощів і небезпек, головнов не відібрав наїй на реванж покановї перед роками сторони, а нині скріпленї союзов з тими чинниками, які тоді стояли по сторони перелому... Всї зусилля скоординованї праці урядов з соймаю досїз зїшли на нівець. Праца над реформою конституції не посухулася ані на крок наперед. Це дає причину до поважних турбот про дальший уклад внутрішнього життя...“

Таке кажуть і з своєї ширости признають верхи поблїного травневого табору. Рїч ясна, що голоси опозиції, табору протилежного, де-же яскравіше представляють нинішній став, — так після трьох літ варшавського перевороту. Отже центральний орган єндєків, „Газ. Варшавська“, в самї роковини (14. ч. м.) на маргінесї останнього візду „Отшельца“ заявляє:

Б незаперечним фактом, що внутрішні непорозуміння серед санації стають щораз яскравіші та обшляють навіть ядро найбільше відомї й вірні.

Це торкається організації Отшельца. Але-ж бо в тому самому числі „Газ. Варш.“ є цитати

з військового (несанаційного) „Шаньца“, з яких автор плаче на упадок усіх авторитетів взагалі та зокрема — авторитету армії в очах польського громадянства. Може ці голоси я переборщені, може вони і випливають із почувань злоби й зависти, а проте — вєстакі вони лунать, лунать у третї роковини перевороту, того перевороту, що був ведений саме в ім'я усунення усіх тих гріхів!

Чи треба слїгати до голосів найбільше радикальних? Алеж бо той найбільше радикальний „Роботник“ — цей союзник із перед трьох літ! І нині, в 3-ті роковини цього союзу, він кличе („На народини мамі“, з 14. ч. м.):

„Вже важко витримати. Прилюдно опіні, опінія робітничиз мас, щораз голосніше домагається скорочення цієї „чесної і мозольної“ праці „моральної санації“. Домагається терпеливо і терпеливо ще чекає“...

Не маємо жадних сумнівів, що довго-довго прийдеється польським пєпєсам „терпеливо“ чекати. Але теж не маємо сумнівів щодо причини такого мовчазного святкування санацією трьохліття своїх народин. Мовчазні роковини — бо ішими бути не можуть.

І. Кедри.

Довкола пімсти-анатеми.

Поклик-заява на дверях володимирського собору. — Нарада громадсько-церковних діячів. — „Наше Братство“.

У великодну неділю на дверях володимирського православного собору вивішено поклик з протестом проти поведінки й ділання митр. Дєніса, головнов проти відлучення від церкви д-ра Рїчинського.

В кінцевї частині поклику зазначається, що відтепер „признається верховну владу тільки того престолу, до якого віддавна належала наша православна церква згідно з постановою оо. Картагінського Собору“ (прав. 131).

Напротиві повелїкодного тижня у волинських містах відбулися наради українських громадсько-церковних діячів у зв'язку з анатемою-пімстою митр. Дєніса. Небавом має відбутися загальне зібрання українських громадсько-церковних діячів, присвячене розглядові цілої янжї питань, зв'язаних з православною церквою на українських землях і політикою української хонсисторії.

З кінцем квітня (30. м. м.) вийшов у Володимирі новий український громадсько-церковний журнал „Наше Братство“ під редакцією д-ра Рїчинського. Перший випуск того журналу скопфікований за „ворожий тон“ у відношенні до церковної влади.

В. ПАНЕЙКО.

Синьо-жовті стяги.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, початок травня 1929.

I.

Синьо-жовті стяги мають по Парижі: на високих щоглах, на перехрєстях великих вулиць, на площах, перед державними будинками, перед усіми музеями. Колише ними холодний вітер, у весняному повітрі, під несмісливими проміннями припїзненого цьогорічного сонця.

— Глядіть, українські прапори! — здивовано викрикує колишній старшина нашої армії, свїжий гість у Парижі.

— О, ні, — відповїдає йому другий старшина, париський старожила. — Дивіть, це-ж синїй стїг, перерізаний жовтим хрєстом. Це шведські барви.

Вони я справді так. Це шведські стяги, а розміщено їх оце так щєдро по цілому городі тому, що від десятих днів є тут вистава шведського мистецтва — це в честь мистецтва цього і в честь шведських гостей, які виставу цю тут улаштували.

Важливо, то-че навіть не одна вистава, а дві, окремі. В Люврї вистава шведського мистецтва старого, до 1880 року, а вистава новїтнього, від 1880 року, мистецтва — в одній з двох вїритувальних від пожежу 1871 року будівель старої королівської палати Тайєрїтї, кілька десїтків кроків від того місця, де колись відгоралась найважїші акти Великої Революції — Національне Зібрання, Конвєнт, то-що, де грємїв Дантон, де невмиглом сїдав Робєспєр, де розпочався Дєвя-

тий Термїдора, і — кудю тепер їздять безконецним шнуром автобуси і автомобїлі, промощеною Наполеоном I. величавою вулицею Рїволї....

Всі ті місця сьогодні омєні жовто-синїми барвами — шведськими.

II.

В неділі цїни вступу на ці виставки янжї ніж у будні, і виборалися ми на новїтню виставу передостанньої неділі, на старинну — останню. Перейшли асіми сєлєми, попри всі предмети, рїз і другїя, спїналися трохи довше над деякими предметами, задержалися при входї і виходї кожної сєлі, щоб одїня поглядом обняти всі барви і тони, силкуючись дїхнути загальною атмосферою того шведського мистецтва, і вийшли — чєму не признається? — з обоїх вистав без особливового не то захоплення, а то я навіть адоволення.

Чєму це невдоволення?

Навіть не тому, що серед шведських мистців, старих і нових, тоб-то серед шведських малярів і рїзбарів, нема ні одної зорї першої величини, ні одного Мікєлєнджєля, ні одного Рембрандта: наш брат не має ніяких претенсїй ні на аянцї мистецтва, ні на спецїалїста в історїї чи критикї мистецтва, і буває, що картина другорядного майстра дає йому хвилїни більшої розради ніж загально признанї і звєдичанї архїтектори першорядних мистців. І шведська вистава, хоча і поабавлена перших їмен, була би вєс вїтїшла, може я захопила, якби ви були — чи вїдїно признається? — вїдїналиши в нїй бодай частину, бодай відблеск і відгомїн тих красок і форм, того сонця і тїєї атмосфєри, що нини радувалися нашї очї за два короткі тїжні вашого колишнього гостювання в Швеції, а батьківщинї нинїш Ва-

рїгїя, в країні зелєних лїсїв, синїх озер, русявих лївчат, струнких молодиків, барвистих домївок, веселого сонця, ясных, уже майже полярних, ночей.

На обох виставах-ви шукали за тими шведськими картинами, які залишилися були у вашїй пам'ятї після одної короткої та незабутньої гостїни в тїй країні, та, на жаль, ні настроїв тих, ні атмосфєри тїєї там не знайшли. Знайшли там сотні образів і рїзб переважно французької, по частї я нїмєцької манєри, але „Швеції“, яка залишилася у вашїй голові і у ваших нервах, з подорожї зперед 12 років ви там не знайшли.

Розчарувалися, ще одно. А вїнуватї в цьому шведські мистці, які чємусь аїдалися нам азамло шведськими, — чи вїнуватї такї вашї їлюзїї? Може одно, може друге, а може одно і друге нараз.

III.

Рїч можлива, що шведські спогади у нашого брата тим ясніші, тим барвнїші, тим живїші і тим більшє обкутанї атмосферою їлюзїй, що та наша подорож була зв'язана з одним з перїодичних пїдїомїй української національно-державної будови, якою живалися ми в 17, 18 і дальших кількох роках нашого столїття.

Був лїпень 1917 року. Вже від мїсїцїя розкладалася Росїя під руками і під промовами аських тимчасових Керєнських. Пїдїймалася Україна. Стокгольм (не „Штєкгольм“) стягав до себе асїх заїцїкавлєних у долї Росїї, України, відїни мїра. Від кількох мїсїцїй ми стукали до посєли Костя Левицького і Миколї Васильєва, щоби чєрєз Стокгольм зв'язатися з росїйською Україною, з проф. Грушевським, з провідниками Центральної Ради. Нарєштї, в лїпнї все було готове: згодї

країнських установ та осіб. Разом з членських вкладок вилучило 3.340.43 золотих.

Допомогову діяльність Товариства для студентства можна означити 1) як колективну допомогу (студ. товариствам та установам) і 2) матеріальну допомогу поодиноким студентам. Товариство входило через своїх представників до Комітету Академічного Дому, через який спільно з представниками Наукового Товариства ім. Шевченка заряджувало Академічним Домом. В Акад. Домі дістає мешкання 140 студентів. У 1927/28 р. Т. П. О. оплачувало тринадцятьом студентам мешкання в Акад. Домі чи то в цілості чи в половині. Товариство сплачує гіпотечні рати за Акад. Дом; досі сплатило п'ять заборгованих рат за заг. суму 2.637.49 золотих. Опріч цього від жовтня м. р. уклало постійну субвенцію на видатки Акад. Дому. Разом в Акад. Дом (включаючи в це й гіпотечні рати) Товариство вложило зол. 7.970.18. Збірка, яку Товариство зацікавлювало по листопадових податках на „Фонд направи Академічного Дому“, принесла зол. 2.138.98.

Студентським товариствам та установам Т. П. О. уклало такі субвенції: Студентський Громаді у Львові 1.850 зол., у тому 400 зол. на підмогу для членів, а 1.150 зол. на сплату довгів за харчівню; дешеві харчі при б. Студ. Громаді у Львові 3.600 зол. на справлення інстуртаря, улаштування їдальні салі і закупи харчів; мистецькому гуртові „Арс“ при б. Студ. Громаді 352 зол., на будову й улаштування сценки у великій салі Акад. Дому. („Арс“ виступив на цій сцені з виставами двох п'єс: „Гріх“ В. Винниченка й „Огні Іванової Ночі“ Зудермана); гуртові українців при б. Студ. Громаді 100 зол. на закупку книжок для фахової бібліотеки; Товариству студентів-техніків „Основа“ у Львові 100 зол.; Українській Студентській Громаді в Кракові 600 зол. на підмоги для членів і винайми домівок, в якій Громада та всі її рухливі секції могли знайти приміщення і яка могла стати теж вогнищем для всіх українців, що живуть у Кракові; Церкові в Празі 300 зол.

Індивідуальної допомоги Товариство уклало в позичках (довго- і короткочасних), оплатах за харчі в деш. студ. харчівні й оплатах за мешкання в Акад. Домі. 78 студентів у Львові, Кракові, Данцігу, Познані й Вільні одержало позичок на суму зол. 6.470.80, позичок у виді оплат за харчі в деш. студ. харчівні у Львові зол. 2.027.35 і позичок в оплатах за мешкання в Акад. Домі на суму зол. 2.029.50. Опріч цього 11 львівських студентів одержало позичок на суму 1.380 зол. і позичок в оплатах за харчі на суму зол. 202.93.

Адміністративні видатки: улаштування канцелярії, приготування збірок, друку, платні й реєстрації урядовців, провізії кур'єрів — вичисли суму 3.046.32 зол.

На фонди Товариства, як ми вже згадали, вносилися крім членських вкладок збірки, датки на Товариство і субвенції поодиноких установ чи осіб. В 1927 році передано збірку в усіх чотирьох воєводствах: львівському, тернопільському, ставиславському і волинському. Разом одержано тоді в часі „Місяця Студента“ зол. 9.133.95. В 1928 році Т. П. О. одержало дозвіл на збірку тільки у львівському і тернопільському воєводствах і в часі „Місяця Студента“ одержало зол. 9.986.17; опріч цього вплинули добровільні датки зі Ставиславщини на суму зол. 644.13. Великими сумами піддержали Товариство такі установи: Народні Гостиниці — Львів, 500 зол., Мелосбурз 250 зол., Кооп. Банк „Дністер“ 100 зол., Добродільний Комітет Львівських Економічних Установ 1800 зол., Львівське Товариство Акційне Броварів 400 зол., Аки. Опіка Буд. Промислу 600 зол., Об'єднання — Філадельфія, 1327.24 зол., Українська Стріла, Громада — Канада, 354.80 зол., Магістрат міста Львова 2.000 зол., українські студенти богословії у Львові 620.80 зол. Разом зі збірок до каси Товариства вплинуло 20.217.51 зол., а в датки і субвенції 8.675.32 зол.

Видатки Товариства зайнялися також справою площі під друкарню Акад. Дом, закупленої студентством ще в 1923 році у Т-ва „Праця“. Тому, що належність за площу в цілості не була сплачена, а Товариство „Праця“ домагалося тепер за несплачених в 1922—23 р. 500 дол. доплати в сумі 2000 амер. дол., яких Товариство Прихильників Освіти не може тепер заплатити, прийшло до умови між обома товариствами: Товариство „Праця“ зобов'язалося повернути Товариству Прих. Освіти вилучені гроші за площу в сумі 1500 амер. умови між обома товариствами: Товариство „Прахильників Освіти“ уживе цих грошей на створення фонду розбудови існуючого Акад. Дому.

В п'ятницю 17. травня ц. р. відбулися Загальні Збори Товариства Прихильників Освіти. Товариство надаватиме звіт ці своїй діяльності та пам'ятувати даліш шляхи своєї праці. Від зацікавленості та співпраці всього громадянства в

Товариством Прихильників Освіти задежати даліш розвиток Товариства й даліш, більше неосторожний його праці.

Лет „Цепеліна“.

Із Фрідріхсгафену повідомляють: Повітряний корабель „Цепелін“ відлетів 16 травня в год. 5.53 в заатлантийську подорож до Америки. Окружний Фрідріхсгафен корабель завернув у напрямлі Констанції та Базилей.

На афгансько-більшовицьким кордоні.

Вісті з Туркестану стверджують, що проти-більшовицький рух задля відірвання Бухари й реститування Емірату прибрав грізні розміри. Місцеві більшовицькі власті приловили післанця бухарського еміра Бухарі Алі хана з листами, адресованими до провідників поодиноких племен. З листах емір заряджує заг. мобілізацію населення Бухари та заповідає, що вернеться з армією, організованою в Афгані. Більший відділ повстанців зайняв місто Душамб, де полонив два більшовицькі полки (?) Повстанці розстріляли всіх старшин разом із командантом бригади Михайловичем. Прийшли більші воєнні більшовицькі відділи та підбили місто назад, але повстанці вивезли з нього багато багатого муніції.

Шахтів звіт.

Звіт, опрацьований д-ром Шахтом і делегатом В. Британії Станімом доручили 16. травня делегатам поодиноких держав, заступлених на конференції для репараційних справ. Звіт оснований на першій меморіалі знавців коаліційних держав, але подає також і німецькі застереження. Звіт не народить цифр пропозиційних репар. оплат. До звіту долучений лист д-ра Шахта до голови конференції Вонга. В листі тим нім. делегат в імені свого уряду заявляє, що згоджується на новий план репараційних оплат.

„Заворушення в Дорожеві“

Під повишим заголовком „Слово Польске“ повідомляє, нібито в Дорожеві (пов. Самбір) дня 14. травня селяни напали на п'ятьох членів громадянської ради та внаслідок цього добилися заборони гнати худобу на пасовища. З тоїні нібито впади два револьверові стріли, в яких один зранив у ногу Гр. Нишчака. Поліцей Андрішак і Фітель із пов. команди в Самборі одержали товпу 200 людей. Тогож дня веч. зібралася знову одержана товпа (?) і пішла під хату війта. Поліція не могла одержати товпи, в якій були жінки та діти й вистріляла п'ять разів угору. Так привернули спокій. В зв'язі з цими подіями поліція арештувала шістьох селян.

Берл. Шов приїде у Польщу?

„Курер Червоний“ повідомляє з Лондону нібито англ. драматург Бернард Шов виїде в Варшаву на прем'єру своєї п'єси п. з. „Великий драм“, яку виставить небаром Польський Театр. Шовіше цю п'єсу дадуть у Берліні, а шоплю у вересні в Лондоні.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8.90-30—8.91-00, канадський долар 8.83-00—8.83-30, чеська корона 0.26-30—0.27-00, австрійський шілінг 1.25-30—1.26-00, румунська лея 0.05-00—0.05-30, французький франк 0.31-30—0.31-40, швейцарський франк 1.71-30—1.72-00, фунт стерлінгів 43-30-00—43-40-00, радянський червонець 17-30—18-00.
Золото: 20 корон 35-30-00—36-60-00, 20 франків 33-20-00—33-60-00, 20 німецьких марок 41-25-00—41-80-00, 10 російських рублів 46-00-00—46-00-00.
Срібло: Австрійська корона 0.67-00—0.67-30, австрійський корон 1.45-00—1.50-00, австрійський флорен 1.72-00—1.75-00, російський рубль 2-80-00—2-90-00, копійки за рубль 140-00—145-00.

Збіжжя.

Пшениця літня 46-00—47-00, пшениця озима 00-00—00-00, жито галицьке 25-75—26-25, ячмінь галицький броварський 00-00—00-00, ячмінь на млин 00-00—00-00, ячмінь пастільний 00-00—00-00, овес галицький 00-00—00-00, кукурудза румунська 31-30—31-40, барвочна промислова 1-00—1-30 фасова, біла 90-00—120-00, фасова колпорова 45-00—50-00, фасова ядра 65-00—75-00, горох білий-Вікторія 35-00—60-00, горох білий 40-00—42-00, бобів 31-00—32-00, мінська паст. а зерні 60-00—00-00, ячка 37-25—39-25, сіно солодке красне прасоване 18-00—22-00, солома прасована 8-00—10-00, гречка 35-30—36-30, льон 74-00—76-00, лубин сіній 26-00—27-00, ріпак озимий 00-00—00-00, мука пшенична 40 при 73-00—74-00, мука пшенична 65 при 77-00—78-00, мука житня 70 при 30-00—32-00, грисів кукурудзяний 67-00—70-00, мука кукурудзяна 49-00—51-00, отруби житні 19-30—20-00, отруби пшеничні 21-25—21-75, крупи гречані 71-00—72-00, пшоні 64-00—69-00, крупи ячмінні 51-00—53-00, чечина

НОВИНКИ

— Земельний Банк Гіпотечний С. А. у Львові вул. Підвалля ч. 7. переносить свої бора з дня 16. травня ц. р. до власної кам'яниці при вул. Словацького ч. 14. Числа телефонів: 75—32, 3—82 і 52—92 (Дирекція) 2020 4—5

— Заняття „Діла“. Вчорашнє число „Діла“ (107) зайняло львівське Гродське Староство за передову статтю. Це 13-а конфіскація нашого органу в цьому році.

— Трус у редакції „Українського Слова“ в Яворові. Дня 14. травня ц. р. відбулася шестигодина ревізія в редакції „Українського Слова“ і в Евгена Яворовського в Яворові. Чого шукали, не знали. Не знали також, хто їм велів робити ревізію. Забрали „до прочитання“ декілька рукописних статей, в тім і деякі вже видруковані в „Українському Слові“.

— Шевченківський концерт Філії Т-ва „Прогресу“ на повіт Львів відбудеться в неділю 19. травня 1929 в 3-ій полов. в салі Муз. Т-ва ім. Лисенка. Програма в афішах.

— Шевченко і польські студенти в Рогатині. У Рогатині мали йти дня 18, 19 і 20. ц. м. фільми „Тарас Шевченко“ в кіні Аполло. У середу вчором місцеві польські студенти позивали офіційно на місті і повибивали шафки зі зразками фільмів. Як зачуваємо, між студентами були також сини одного з високих місцевих польських урядовців. Чи можна уявити собі, щоби якінебудь наші студенти при якійнебудь нагоді знищили фільму з життєписом Мішкевича?

— Справа Агатона Добрянського. Повідомляють нас, що п. Агатона Добрянського перевезено на днях із золочівської в'язниці до Львова, де в дні 6. червня ц. р. відбудеться проти нього судово розправа перед суддями присягними під замітом год. зради (§ 58). Боронитиме ала. д-р В. Старосольський.

— Надія на гарні живня. По інформаціям союзу хліборобських організацій влітково тепліша погода останнього тижня направила майже до всіх шкіл, заповняти хліборобству довгою зимою. В деяких околицях, головним на заході і півд. заході озимина гарна і живня заповідаються багаті краще ніж минулого року. При правильних, добрих умовах, озимина повинна би вже колоситися, та це не впливає уємно на стан будучого живня. Якби і далі була гарна погода та часті і теплі дощі, то живня були би влітково добрі.

— Пояснення. З емігрантських наддніпрянських кол дістаємо таке пояснення щодо емігрантських організацій у Львові: „Товариство Допомоги Емігрантам з Великої України“ є самостійним місцевим, допомогим і культурним товариством, головою якого є нині артист-малар Ю. Магалецький. Товариство це все користується симпатіями й піддержкою українського громадянства. Рік-річно випускає воно календар-альманах „Дніпро“, добре всім знаний. Деякі кола українського громадянства ідентифікують це Т-во з львівською філією „Українського Центрального Комітету“ в Варшаві, тимчасом це дві зовсім окремі і незалежні від себе установи.

— Шевченківське свято в Бріні (ЧСР) святкувала тамонія українська колонія дня 27. квітня з такою програмою: вступне слово на тему „Т. Шевченко як пророк нац. України“ мав голова „Української Громади“ п. Андрій Шкварко; п. Ілько Калічак, гімназ. учитель, відчитав оригінально оброблений реферат „Шевченко — український армії“; хор під орудою абсолют. технік Андрія Шевця відспівав чотири пісні. Три солоні пісні заспівала в супроводі фортепіану п. Ів. хем. Жолківська. Абс. техн. Байко деклямував „Сон“, а студ. мед. в Бріні п. Матринчуківна з Ужгороду деклямувала „Кавказ“. Зі збіраних добровільних датків при вступі, андано на „Оселю для письменників“ 200 ч. кор., а 100 ч. кор. на сокіальський город у Львові.

— Самогубства на селі. У Заліссі (Золочівщина) Гринько Іванчик застрілив 25-літню Марію Шевчук і після цього сам себе застріляв. У Голочинцях (Заліщики) на тому самому тлі добовної трагедії 21-літній Микола Смутило застріляв двічі з рушницею до Вікторії Струг, своєї дружини, а собі в груди. Як бачимо, нервове життя між шораз сильніше доходить до сіл, в яких перелібною самогубства і акти розпущи в зв'язку зі справами серія належали до дуже рідких явищ.

— Шежають дівчата. Цими днями в год. 8. вранці пішла у Варшаву до школи 18-літня дівчина і не дізнала до школи ні не вернулася до хати. Після чотирьох днів наїшли її заплоточену на залізниці у стані повного нервового розстрою. Минулого місяця, пишуть, було у Варшаві також 43(!) випадків. Торгівля жинам товаром кінить непогано.

— Річні вистки. У Парижі почався процес проти бавшого міністра скарбів Кайола

„Вітер в гаї“, „Прощай світе“, „Думи мої“, „Сонце заходить“, „Ясне сонце в небі сяє“ — композиції Лисенка, Воробкевича та Роздольського. Інспірація п. Шевченка „Русалки“ Шевченка і „Тарасової могили“ Кобилюху вдалася. Декламації п. М. Ораа („Не на шовкових пелюшках“ Комарової та „Чернець“ Шевченка), а також декламація п. Д. Ковпаценка „Сон“ („Гори мої високі“) Шевченка — були досконалі. Закінчено святочний вечір апотеозом: на сцені, серед дуже милої декорації, на підставі — порцелянці України (п. Орлова) в розкішнім дорогім українським шпалетським убранні з національним широким прапором у правій руці і в білій вінку з квіток; над нею унізаний електричними лампочками золотаво-жовтого коліру горить сяє український герб; сцена тоне в зеленувато-білому світлі; на переднім плані той-же хор бадьоро, захоплюючи виконує „Ще не вмерла Україна“. В усіх: і в декораціях, виконаних п. Зіпченком, і в уложенні програми й у виконанні її, ба навіть у такій деталі, як друковані програмки, відбився добрий смак впорядників. Одно лише було по старому. Зневаживши гопацько-самогонну „традицію“, впорядники не змогли побороти ще одної, в такій-же мірі „славної“ традиції: замість в 9-й годині, як повідомляли афіші, розпочато програму в год. 10 і пів. Це з мінус негативно відбився на загальному настрою публіки, а мабуть і виконавців програми. Поминаючи це, свято пройшло дуже гарно у веселючому підношенні. Впорядниками велика подяка. Окрема подяка хорів і диригентів! — **Присутній.**

Зі спортивного життя.

Біг навпростець Сокола-Батька.

Спортова Секція Сокола-Батька улаштує в неділю 19. травня 1929 р. в год. 11 рано на площі „С-Б.“ біг навпростець на 3 км. В бігу беруть участь усі сокольські товариства Львова, і передмість, а також запрошуються всі спортивні товариства до участі вбігу. Для пояснення мусимо подати, що наші спортсмени мильно розуміють характер бігу навпростець. Усі біги навпростець є обчислені на масову участь змагунів і не грає тут головної ролі швидкість, але швидкість змагунів і їх охота випередити спорт. Зголошення до бігу приймаються в канцелярії „С-Б.“, Руська 20, щодня від год. 10—2 та на старті. Збірка змагунів: год. 11/11 на площі „С-Б.“ в цілі лікарського перегляду. — Спортова Секція „С-Батька“.

Жертви

на оселю робітників пера.

ВІКАЗ ч. 14.

На заклик „Т-ва письменників і журналістів ім. Ів. Франка“ зложили даліше на оселю українських робітників пера: 229) д-р Кость Левинський, Львів — 20 зол., 230) Степан Левинський, Париж — 100 фр. фр. (і кличе своїх париських приятелів), 231) Василь Чередарчук, Коломия — 10 зол., 232) Василь Барвінський, Львів — 10 зол., 233) Остап Гамерський, Сокаль — 10 зол., 234) Микола Скрипка, Львів — 10 зол., 235) В.

Кисілевський, Львів — 2 зол., 236) Л. Огоновський, Львів — 1 зол., 237) Кміщевський, Львів — 2 зол., 238) Т. Ярославичівна, Львів — 2 зол., 239) Я. Чорний, Львів — 2 зол., 240) Із. Громницький, Львів — 5 зол., 241) Іжж. Барвінський, Львів — 2 зол., 242) проф. Бачинський, Львів — 2 зол., 243) о. Ів. Туркесвич, Львів — 2 зол., 244) Стефанія Пашкевич, Львів — 5 зол., 245) Ольга Медвідь, Львів — 5 зол., 246) адв. д-р Голубовський, Львів — 10 зол., 247) о. д-р Г. Костельник, Львів — 5 зол., 248) о. Вол. Садовський, Львів — 3 зол., 249) кн. Громницький, Львів — 3 зол., 250) д-р Олександр Барвінський — 20 зол., 251) д-р Т. Бурачинський, Львів — 10 зол., 252) Волод. Медведький, Львів — 5 зол., 253) Юл. Цілик, Львів — 3 зол., 254) Сопотницький, Львів — 1 зол., 255) А. Іванович, Львів — 5 зол., 256) Ольга Дучимінська, Тяпче — 5 зол. (і кличе всіх своїх приятелів), 257) Принагідна збірка на святі Українських Купців — 70 зол., 258) Орест Радловський, Львів — 10 зол., 259) Ярослав Левинський, Вінниця — 20 зол.

Жертви проситись пересилати і складати в Земельний Банку, Львів, Словацького 14, або в Адміністрації „Діла“, Львів, Ринок 10, II. пов.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Стефан Матвійко, син о. Василя і Стефанії з Юрків, пароха Гуминськ, упокоївся в Бозі дня 12.V. 1929 р. в 19 весні життя. В. И. ПІ

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Миський Театр:
П'ятниця 17-го, г. 7-30 веч. „Несподіванка“ (30%, знижки).
Субота 18-го, г. 3-00 попол. „Твардовські на Кісеньюхал“.
Субота 18-го, г. 7-30 веч. „Кармен“.
Малый Театр:
П'ятниця 17-го театр замкнений.
Субота 18-го, г. 7-30 веч. Коханія без сотика штута Келаминського (премієра).

Кіна.

„Аполло“: „Кандидати на розвід“ і „13-й присяжний“.
„Кольосеум“: „Таємний китаєць“.
„Лев“: „Острів пісозод“ (Містенгет і Ф. Франс).
„Марусянка“: „Дитина вулиці“.
„Оазис“: „Непотрібна людина“ (з Я. Янгсом).
„Палац“: „Драма в підземній заміській“ і „Гарі та сонні прикраси“.
„Пан“: „Янгол вулиці“.
„Пасаж“: „Щар джунглі“.
„Фатхмарган“: „Аракінада життя“ (Янгс).
„Химера“: „Горючий корабель“.

Програма радіо.

Субота 18-го.
Льондон (355). 19-30 Оркестра. 22-35 Музика до танців.
Париж (1744) 21-15 Концерт. 22-00 Музика до танців.
Кенігсверстергаузен (1618.3) 21-00 Фортеліновий концерт. 21-30 Скрипковий концерт.
Лангенберг (462.2) 20-00 Веселий вечір.
Відень (319.9) 18-50 Пісні Вольфа-Феррарі.
Мілан (304.2) 19-00 Джембенд. 20-30 „Льодоласта“, опера Масканія.
Рим (433.9) 17-30 Концерт італ. музики.
Братислава (277.8) 19-30 Опера з Праги.
Ленінград (1000) 14-30 Сучасна музика.
Москва (1442.3) 19-00 Концерт або опера.
Харків (1680) 16-30 Концерт. 18-30 Музично-літерат. вечір.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

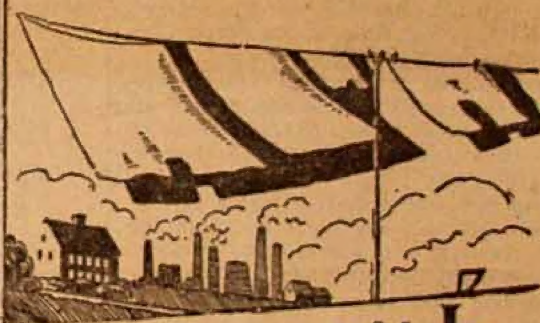
„Мішанське Брашно“ у Львові урештє традиційне свято для 19.V. п. р. год. 11-30, в домі „Пасту“ у Львові вул. Батіська ч. 11. І. пов. на котре запрошує своїх членів і гостей запрошених. — Влада М. Бр. 2032 1-2

За редакцію відповідає Василь Мудий.

ставляє всі

інші

в тінї.

Український жіночий спортивний клуб „Стріла“ подає до відома своїх членів, що впродовж літньої та зимової ігор буде проводити п. Марія Охримович. Перші збори відбулися в суботу 18. травня п. р. о 17-й год. на площі Сокола-Батька. Висновок в членів прийнятих буде тогож дня на площі. О. Шенарович жіночий голова, Ірина Мазарушка секретар. 2038 1-1

Зад. матуристів акад. гімназії у Львові з 1909 року назначений на 20. травня п. р. відкладається ізда Загальної Згаду „Рідної Школи“ як рівномірного числа зголошених учасників. Проректор Згаду подається в часописі. Просимо подати свої адреси на руки Данила Вахнянина, Львів, Ринок 10, „Рідної Школи“. Д-р Степан Білий, Данило Вахнянин, Михайло Кавкавський, Михайло Струтинський, Володимир Целевич. 2033 1-1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

НА ПРОДАЖ мурована реальність, крита близою, двофронтна, електричне світло, мурована ледіана, зараз кожен ринок в Самборі, з великим складом апартаментів в котрих знаходяться від 25 літ вишніх всіляких сиритовит напівків, з вісником відомими поклами. Реальність та надається також на елементу інше підприємство або торгівлю. Більш інформації улаштує Густав Скор, Самбір. 2037 1-2

ХІОПІЯ знівського до правити прийме коріна торговця Е. Мартинця, Львів, паона Уні Верстельської ч. 2. 2029 2-4

КЛЮТОВІ плащі мужські і жіночі як також всіляку іншу охоронку одежу поручає „Pallium“ Віркеська 3. Тел. 54-24 1-1

ПЛАТИМО високі ціни за золото, брильянти і перли Домбровські-Розважескі, Львів (Готель Жоржа), вул. Академічна ч. 2. Оцінка безплатно. 1316 50-7

ПЛІСІ, гафти, мережки, ендії, ваори, паскуляки, М. Козловська, Львів, Академічна 22. 3-6

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик преціній продаж за готівку і на рати від десятиків дит з найліпшої сторони знісна фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5 3 163-2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

АВТОБУСИ і ТЯГАРІВКИ

CHEVROLET

післям готові до їм истабно доставляти 2007 3-7

АЛЬТШИЛЕР і Ска

Львів, пл. Марійська 6-7. Телефон 18 19 і 64-65.

Спеціаліст нехру латінів, сервіс і жолуза

д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

332 Пересвітлення Рентгеном. 12-20

Ч. 50/Пр. 29 у Львові, дан 16. травня 1929 роу.

Оголошення Ліцитації.

КАСА ХОРИХ м. Львова оголошує офертову ліцитацію на встановлення електричної істаляції моторів, внутрішніх телефонів і громозводів на будові Санаторію при вул. Курковій у Львові.

Поміри і условія цих істаляцій можна підняти і плани передати в Дирекції Каси Хорих м. Львова вул. Браєрівська 8 від год. 11-12. Термін складання оферт разом з п'ятипроцентним залігом призначується на день 25. травня о год. 12-й.

Управу Каси Хорих м. Львова застерігає собі вибір оферт після власного признання, згідно з робіт після будовки, або групу робіт.

Управу Каса Хорих м. Львова. 2011